

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Број: 353-02-1092/2018-03

Датум: 19.09.2018.

Београд

На основу члана 5 а. Закона о министарствима („Сл. гласник Р.Србије», број 44/14, 14/15, 54/15 и 96/15 – др. закон, 62/2017), чланова 18. и 24. Закона о процени утицаја на животну средину («Сл. гласник Р.Србије», број 135/04, 36/09), члана 136. став 1. Закснa о општем управном поступку („Службени гласник РС», број 18/16) и члана 23. став 2. Закона о државној управи („Службени гласник РС” бр. 79/05, 101/07 и 95/10 и 99/14), а на захтев носиоца пројекта „ВW Kula“ д.о.о. Београд, Министарство заштите животне средине донеси

РЕШЕЊЕ

1. **ДАЈЕ СЕ САГЛАСНОСТ** носиоцу пројекта „ВW Kula“ д.о.о. Београд, на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта изградње објекта „Кула Београд“ на КП 1508/411 КО Савски Венац, Град Београд.
2. Носилац пројекта је дужан да спроведе мере заштите животне средине предвиђене Студијом о процени утицаја из тачке 1. овог решења (поглавље 8. предметне Студије).
3. Носилац пројекта је у обавези да испоштује и друге услове и сагласности надлежних органа и организација у складу са посебним законом.
4. Носилац пројекта је у обавези да спроведе програм праћења утицаја на животну средину-мониторинг систем (поглавље 9. предметне Студије).
5. Носилац пројекта је дужан да у року од две године од дана пријема одлуке о давању сагласности отпочне са извођењем пројекта. Решење и предметна Студија о процени утицаја саставни су део техничке документације потребне за прибављање дозволе или одобрења за почетак извођења пројекта.
6. О трошковима поступка биће решено посебним решењем.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Носилац пројекта „BW Kula“ д.о.о. Београд, поднео је Министарству заштите животне средине захтев за давање сагласности на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта изградње објекта „Кула Београд“ на КП 1508/411 КО Савски венац, Град Београд, коју је израдио „Енергопројект – Урбанизам и архитектура“ а.д. из Београда.

Наведена Студија је у свему израђена према Решењу о обиму и садржају број 355-02-1059/2016-16 од 02.08.2016. године.

У складу са чланом 20. Закона о процени утицаја на животну средину, спроведене су радње које се односе на јавни увид, организовање презентације и јавне расправе о предметној Студији. Оглас је објављен у дневном листу «Политика» од 06.12.2017. године и на веб сајту министарства <http://www.ekologija.gov.rs/obavestenja/procena-uticaja-na-zivotnu-sredinu/>.

Јавна расправа је требало да буде одржана 28.12.2017. године у просторијама Општинске управе Савски Венац. Дописом број 501-42/2017 од 27.12.2017. године, Одељење за пројекте развоја Градске општине Савски венац је обавестило ово Министарство да из техничких разлога није у могућности да уступи на коришћење просторије ГО Савски венац за потребе одржавања презентације и јавне расправе.

Друго оглашавање је извршено дана 29.12.2017. године у дневном листу «Политика» и на веб сајту министарства <http://www.ekologija.gov.rs/obavestenja/procena-uticaja-na-zivotnu-sredinu/>. Дана 23.01.2018.године, у просторијама Пословне зграде Владе Републике Србије, ул. Омладинских бригада бр. 1, Нови Београд са почетком у 11 часова представници „Енергопројект – Урбанизам и архитектура“ а.д. из Београда су започели презентацију предметне Студије о процени утицаја на животну средину и јавна расправа која је прекинута на захтев дела представника заинтересоване јавности на јавној расправи. После изостанка одговора на постављена питања, а узевши у обзир чињеницу да су Студију презентовали представници „Енергопројект – Урбанизам и архитектура“ а.д. из Београда који нису учествовали у њеној изради, представници Иницијативе Не да(ви)мо Београд и Академије архитектуре Србије су затражили да се јавна расправа прекине. Одлуком представника надлежног органа јавна расправа је прекинута у 12³⁰ часова. Посебно је назначено да се представници носиоца пројекта на поновљеној јавној расправи морају појавити у комплетном тиму, са знатно ширим стручним компетенцијама, са представницима који су учествовали у изради предметне Студије, а што се посебно односи на стручњаке у области биологије и хидрографије као и да они презентују предметну Студију и касније пружају одговоре на постављена питања.

Треће оглашавање је извршено дана 30.01.2018. године у дневном листу «Политика» и на веб сајту министарства <http://www.ekologija.gov.rs/obavestenja/procena-uticaja-na-zivotnu-sredinu/>. Јавна расправа и презентација предметне Студије о процени утицаја на животну средину одржани су дана 02.02.2018. године у сали Пословне зграде Владе Републике Србије, ул.

Омладинских бригада бр. 1, Нови Београд са почетком у 11 часова. Студију су представили представници „Енергопројект – Урбанизам и архитектура“ а.д. из Београда, који су учествовали у изради исте. Представници заинтересованих органа и заинтересоване јавности нису присуствовали презентацији и јавној расправи.

На поднети захтев за издавање сагласности на Студију о процени утицаја на животну средину достављени су коментари заинтересоване јавности и то од стране:

1. Центра за екологију и одрживи развој Суботица, од 27.12.2017. године,
2. Марије Митровић, ул. Данице Максимовић 19, Београд, од 27.12.2017. године,
3. Наталије Симиновић, ул. Марка Орешковића 17, Београд, од 27.12.2017. године,
4. Вјекослава Буковића, ул. Медаковићева бр. 82/6, Београд, од 27.12.2017. године,
5. Горана Пауновића, ул. Молерсва 48, Београд, од 27.12.2017. године,
6. Владимира Радојчића, ул. Сарајевска 57/3, Београд, од 27.12.2017. године,
7. Огњена Пантића, ул. Марка Орешковића 52/10, Београд, од 28.12.2017. године,
8. Светске организације за природу – Коалиција 27, од 28.12.2017. године,
9. Стеве Петровића, ул. Милице Ракић 33, Батајница – Београд, од 28.12.2017. године,
10. Мирјане Јовановић, ул. 3 Октобра 166, Велики Црљени - Лазаревац, од 28.12.2017. године,
11. Мирка Пспојића, ул. Проте Матеје 42/25, Београд, од 29.12.2017. године,
12. Зорана Буковића, ул. Преливачка 91, Борча – Београд, од 29.12.2017. године,
13. Душана Чавића, ул. Гандијева 223, Нови Београд, од 29.12.2017. године,
14. Добрице Беселиновића, ул. Булевар Арсенија Чарнојевића 36, Нови Београд, од 29.12.2017. године.
15. Удружења грађана „Право на град“, ул. ул. Булевар Арсенија Чарнојевића 36/23, Нови Београд, од 29.12.2017. године,
16. Милене Вујовић, ул. Булевар Деспота Стефана 33, Београд, од 29.12.2017. године,
17. Марка Аксентијевића, ул. Бранкова 21, Београд, од 29.12.2017. године,
18. Радомира Лазовића, ул. Милутина Миланковића 32/3, Нови Београд, од 29.12.2017. године,

19. Vuja Илића, ул. Париске комуне 59, Нови Београд, од 29.12.2017. године.

Коментари заинтересоване јавности су се односили на следеће:

- У делу 6.2.3. утицај на метеоролошке параметре и климатске карактеристике требало је јасније обрадити а поготово утицај убразања ветра уз пројектовање додатних мера у зонама око планираних објеката,
- Потреба да се јасно и децидно утврди програм мониторинга,
- Потребна допуна Студије са подацима о количинама потребне енергије,
- Захтев да се предметна Студија поништи обзиром да је ЈКП Београдски водовод и канализација у својим условима бр. К-426/2017 од 04.09.2017. године, истакао да то предузеће не располаже потребним подацима за пројектовање канализације објекта као и да још увек није усвојена Хидрауличка анализа – идејно решење инфраструктуре за дефинисање пречника будуће канализационе мреже,
- Студијом није обрађен утицај изградње објекта на популацију ретких и угрожених врста птица по критеријумима Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених дивљих биљака, животиња и гљива. Посебан акценат треба дати на угрожену популацију малог вранца,
- У Студији није наведено да је услед претходних радова на реконструкцији постојеће обалоутврде дошло до оштећења исте дуж реке Саве, због чега је поднета кривична пријава против одговорног лица,
- У поглављу 2.6.2 Биодиверзитет, флора и фауна потребно је таксативно и прецизно навести заштићена природна добра и приказати их на прегледној карти. Исправити грешку на страни 69. јер се пројектна локација налази непосредно уз границу еколошки значајног подручја „Ушће Саве у Дунав“. Прецизније урадити мониторинг чинилаца животне средине,
- Противљење изградњи објекта висине 168 метара обзиром на промену изгледа Града Београда и стварања новог симбола Београда. Изнесено становиште Иницијативе Не да(ви)мо Београд која се противи реализацији пројекта „Београд на води“ критиком правећи везу са догађајима који су обележили почетак реализације пројекта – усвајање просторног плана, уклањање објеката, чишћење локације,
- У делу 3.2.1. Опис терена у поглављу 3.2. Опис постојећег стања објекта, планираног производног процеса или активности, наведено је да обала на делу где се налази предметни објекат у природном стању није уређена, не постоји обалоутврда између реке и грађевинске парцеле ГПЗ зона К3 блок 19. У Студији се наводи да је у току израда пројектне документације обалоутврде за цео простор Просторног плана подручја посебне намене. У званичним регистрима није доступна информација о изради те пројектне документације.

- Нејасно је порекло решења из поглавља 7. Процена утицаја на животну средину у случају удеса а односи се на изградњу вертикалног зида са котом обалоутврде 77,00 мнм као дела будуће нове обалоутврде за цео простор Просторног плана подручја посебне намене. Док се не изгради обалоутврда предвиђа се мобилна опрема за надвишење кеја изнад коте опаженог максимума. Шта то значи у пракси? У току поплава 2006. године на овом потесу се подручје бранило насипањем цакова са песком и земљом?
- Поставља се питање спроводљивости мере прописане у делу 8.5. Мере за спречавање удеса: „ ...Заштиту од поплава спрводити одржавањем обалоутврде у регулационом појасу ширине 20 м у непосредној близини објекта“. Додатно образложити.,
- У условима ЈВП Београдводе бр. 515012 од 17.11.2015. за израду Урбанистичког пројекта за изградњу у Блоку 19. подручје приобаља реке Саве за пројекат Београд на води са детаљном разрадом на КП 1508/41 КО Савски Венац наведен је врло битан део који је у тачкама од 4.1 до 4.15 – Водни услови, прецизирао све обавезе носиоца пројекта у смислу под којим условима се може користити водно земљиште, а да се не утиче на режим вода и приобални екосистем и не ограничавају права других, заштита од великих вода и леда, затим усаглашени детаљи разграничења – контакт обалоутврде са осталим планираним пословно стамбеним објектима, где првенство има решење конструкције обалоутврде. Ови водни услови нису део садржаја предметне Студије. Достављени услови ЈВП Србијаводе једини се односе на уређаје за примарно филтрирање воде за потребе снабдевања топлотних пумпи. Такође, у Студији нису приложени водни услови Секретаријата за привреду града Београда од 28.04.2016.,
- Процедуре и проистекле одлуке из њих а које су преходиле изради ове Студије о процени утицаја на животну средину представљају покушај легализације активности које су кажњиве по одредбама Кривичног законика те се тражи поништење поступка и враћање на почетак компетног процеса одлучивања о предметном подручју. Супротно одредбама Закона о процени утицаја на животну средину, у периоду између доношења решења којим се утврђује обавеза израде Студије о процени утицаја на животну средину планираног објекта, бр. 353-02-1059/2016-16 од 02.08.2016. до дана излагања на увид јавности 05.12.2017. започето је извођење радова и то на основу 1. локацијских услова бр. 350-02-2083/2016-14 од 16.05.2016., 2. Решења о грађевинској дозволи којом се одобрава извођење радова на изградњи шипова у делу платоа објекта Кула Београд I фаза етапа 1 (бр. 351-02-00205/2016-07 од 28.12.2016.), 3. Решења о грађевинској дозволи којом се одобрава извођење радова на изградњи шипова у делу платоа објекта Кула Београд I фаза етапа 2 (бр. 351-02-00209/2016-07 од 30.12.2016.), 4. пријава радова на изградњи шипова у делу платоа објекта Кула Београд I фаза етапа 12 (бр. 351-06-00002/2017-07 од 20.01.2017.), 5. пријава радова на изградњи шипова Куле и шипова подијума објекта Кула београд I фаза етапа 2 (бр. 351-06-00001/2017-07 од 20.01.2017.),
- За потребе издавања Грађевинске дозволе бр. 351-02-205/2016-07 од 28.12.2016 и бр. 351-02-209/2016-07 од 30.12.2016., Министарство пољопривреде и заштите животне средине је донело решење бр. 353-02-2312/2016-16 од 25.11.2016. којим је утврђено да носилац пројекта није у обавези да отпочне процедуру процене утицаја за прву фазу изградње објекта Кула Београд. Подносилац приговора сматра да је надлежни орган поступио

противно Закону о процени утицаја на животну средину када је донео решење о немању потребе за израдом Студије о процени утицаја на животну средину за прву етапу јер су они део Локацијских услова који се односе на етапу 1 (шипови за Кулу и плато) и етапу 2 (изградња Куле Београд). Извођењем радсва на изградњи темеља за објекат Кула Београд може се остварити знатан утицај на животну средину предметног подручја.

- Градска управа Београда је 2015. године усвојила и одбранила Акционе план адаптације на климатске промене са проценом рањивости где је изнето низ предлога како се постојећа градска инфраструктура може променити тј. прилагодити на могуће климатске промене које су тренутно осмотрене и реалне су у будућности. Нити једно од понуђених решења из овог Акционог плана није поменуто и обрађено у Студији.
- У поглављу 1.6. Основе за израду Студије није наведен исправан плански правни основ. Локацијски услови бр. 350-02-282/2017-14 од 03.10.2017. који су приложени уз Студију нису могли представљати правни основ израде Студије, обзиром да је обавеза израда Студије утврђена решењем Министарства пољопривреде и заштите животне средине од 02.08.2016 а на основу локацијских услова бр. 350-02-2083/2016-14 од 16.05.2016. Тачком XV локацијских услова бр. 350-02-282/2017-14 од 03.10.2017. утврђен је престанак важности односно правног дејства локацијских услова бр. 350-02-2083/2016-14 од 16.05.2016.,
- Урбанистички пројекат за изградњу у Блоку 19. не представља финалну верзију урбанистичког пројекта за КП 1508/411 КО Савски венац. Наиме локацијски услови бр. 350-02-282/2017-14 од 03.10.2017. показују другачију прераспodelу намене планираног објекта, бруто развијену грађевинску површину већу за преко 2000 м² кас и разлике у погледу конструктивних карактеристика планираног објекта у односу на параметре усвојене потврђеним урбанистичким пројектом (потврда IX – 10 бр. 350-13-7/2016 од 29.03.2016.),
- Нетачно наведена информација да је досадашње глобално загревање атмосфере од око 10 °C јер је добро познато да је процес климатских промена довео до загревања од 1 °C у последњих приближно 100 година. Наведен је погрешан извор ове информације – Извештај IPCC, AR4 из 2007. године,
- У поглављу 2.6.2 Биодиверзитет, флора и фауна потребно је таксативно и прецизно навести заштићена природна добра и приказати их на прегледној карти. Исправити грешку на страни 66., 67. и 69. око удаљености локације Кула Београд од заштићеног ИБА подручја јер се пројектна локација налази непосредно уз границу еколошки значајног подручја „Ушће Саве у Дунав“ а не на удаљености од приближно 2 км. Изражен непрофесионални однос обрађивача Студије обзиром на покушај да се на неистинит начин прикаже утицај планираног објекта на животну средину,
- Студијом није обрађен утицај изградње објекта на популацију ретких и угрожених врста птица које су по критеријуму Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених дивљих биљака, животиња и гљива. Посебан акценат на угрожену популацију 35 ретких и угрожених строго заштићених врста водених станишта (ветрушка, сове нарочито утина *asio*

ctus), неколико vrста из групе патака, неколико врста из групе галебова и строго заштићена врста малик вранац *Microcarbo pygmaeus*. Претпоставка је да се на основу временске разлике од неколике година, односно када су издати услови Завсда за заштиту природе за израду Урбанистичког пројекта из 2015. и услова Завода за локацијску дозволу из 2017., популација малог вранца смањила. Зимујућа популација малог вранца у Србији износи од 7 до 10 % од укупне европске популације,

- У поступку јавног увида у предметну Студију, установљено је да захтев инвеститора за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину за прву фазу изградње објекта Кула Београд као и донето решење о немању потребе за израдом Студије нису оглашени у најмање једном локалном листу нити на веб страници министарства,
- Услед оштећења обалоутврде дуж реке Саве извођењем нелегалних радова на реконструкцији постојеће и изградњи недостајуће обалоутврде, поднете су кривичне пријаве против одговорних лица у компанијама Београд на води односно „Кула Београд“ због угрожавања безбедности и сигурности грађана,
- У поглављу 1.6 Основе за израду Студије није наведен исправан плански и правни основ већ је у питању легализација бесправно започетих радова,
- Радови на КП 1508/411 КО Савски Венац изводе се на основу локацијских услова бр. 350-02-2083/2016-14 од 16.05.2016. и решења о грађевинској дозволи бр. 351-02-209/2016-07 од 30.12.2016. У поглављу 1.6. Основе за израду Студије ова правна акта нису наведена као правни основ за израду Студије, нити је њихово дејство односно извођење фазе 1 шипови за Кулу Београд описано у другим деловима Студије, нпр у поглављима 3.1. Опис претходних радова, поглављу 3.2. Опис постојећег стања објекта, у поглављу 2.6. Опис флоре и фауне, у поглављу 5. Приказ стања животне средине итд.,
- Изражена немарност и неинзивентивност обрађивача Студије јер наводе да планирани објекат представља једино и најадекватније решење за предметну парцелу јер како наводи преписана је једна од закључних реченица из ППППН да је основна карактеристика постојећег стања у целини недозвољна изграђеност комерцијалног пословног простора тако се овде брани зацртано решење из просторног плана са новоутврђеном наменом простора а без критичког осврта у светлу тога да се у близини налази старо језгро Београда, ушће Саве у Дунав, два моста преко Саве, аутобуска и железничка станица итд.,
- На страници 2. и 3. документа „BW 19 1“ у електронској форми у одговарајућем пољу није стављен печат и потпис носиоца пројекта,
- Нису у довољној мери испитане могуће последице на живи свет у реци Сави услед пораста температуре повратне воде у распону 3 до 5 °C услед рада топлотних пумпи. У прорачун није узет и природни пораст температуре воде за још додатних 20 °C јер су то пројекције Европске агенције за заштиту животне средине у чијим се извештајима наводи да је температура воде током последњих 100 година порасла у распону 1 – 3 °C а да се у другој половини века очекује пораст од 2 °C. Тако да кумулативни ефекат није у довољној мери испитан а готово у летњим месецима када температура воде буде већа од 25 °C јер тада

се речна флора и фауна налази под значајним стресом јер је растварање кисеоника тада отежано,

- Захтев да се одбаци Студија јер је у условима ЈКП БВК бр. К-426/2017 од 04.09.2017. године наведено да на самој предметној локацији и у њеној непосредној близини не постоји изграђена канализациона мрежа, тако да не постоје технички услови за прикључење. Такође је наведено да то предузеће не располаже потребним подацима за пројектовање канализације објекта као и да још увек није усвојена Хидрауличка анализа – идејно решење инфраструктуре, којом ће се дефинисати капацитети за кишне и фекалне воде, односно пречници будуће канализације,
- Студија не садржи правилно утврђене мере заштите од поплава,
- У делу 6.2.3. утицај на метеоролошке параметре и климатске карактеристике, јасније обрадити утицај убразања ветра и пројектовати додатне мере у зонама око планираних објеката,
- На страници 84. Студије наведено је да је за предметну локацију урађено Идејно решење од стране ауторско пројектантског тима Skidemore, Owings & Merrill LLP (SOM) а на основу планског решења Belgrade Waterfront detailed Master plan – нејасно је порекло овог документа с обзиром да није прописан Законом о планирању и изградњи,
- Подносилац приговора сматра да је надлежни орган поступио противно Закону о процени утицаја на животну средину када је донео решење с немању потребе за изградом студије о процени утицаја на животну средину за прву етапу јер су они део Локацијских услова ко и се односе и на етапу 1. (шипови за Кулу и плато) и етапу 2. (изградња Куле Београд). Извођењем радова на изградњи темеља за објекат Кула Београд може се остварити знатан утицај на животну средину предметног подручја.

Дописом од 13.02.2018. године, Министарство заштите животне средине је обавестило носиоца пројекта о горе наведеним примедбама заинтересоване јавности на Студију о пресеци утицаја на животну средину.

У складу са чланом 22. и члановима 23. и 24. Закона о процени утицаја на животну средину, образована је Техничка комисија, број 353-02-1195/2017-03 од 04.12.2017. године, која је разматрала предметну Студију о процени утицаја на животну средину као и достављене коментаре заинтересованих органа и заинтересоване јавности.

После одржаног првог састанка дана 19.02.2018. године, Техничка комисија је сачинила Извештај о оцени предметне Студије, у коме је констатовала да је иста није у потпуности урађена сагласно Закону о процени утицаја на животну средину и Правилнику о садржини студије о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник Р.Србије“, број 69/05), с тим да је усаглашена са Решењем о одређивању обима и садржаја предметне Студије о пресеци утицаја

на животну средину. На састанку је закључено да се предметна Студија исправи и допуни у следећим поглављима:

A Формални коментари и примедбе

- У оквиру Студије нису приложени водни услови издати од стране Секретаријата за привреду града Београда под бројем ROP-MSGI-5053-LCC-1-NPAP-9/2016 од 28.04.2016. године, којима су обухваћени цевоводи за хватање и испуштање воде у реку Саву за потребе снабдевања водом топлотних пумпи, снабдевање објекта водом за пиће и санитарне потребе, одвођење фекалне, технолошке, зауљене и условно чисте атмосферске воде,
- Стаје нејасно ко је носилац пројекта: "BW KULA" д.с.о., Карађорђева 48, Београд или „Београд на води“ д.о.о., Карађорђева бр. 48, Београд обзиром да су захтеви за издавање Локацијских услова гласили на предузеће "Београд на води" д.о.о.,
- Недостаје извод о регистрацији Носиоца пројекта,
- Недостаје потпис одговорног лица носиоца пројекта и печат,
- У целој Студији се провлаче термини „пројектом је планирано“ или „планираним пројектом“, па се стиче утисак да обрађивач не прави јасну разлику између израде планске и техничке тј. пројектне документације. Техничком документацијом се предвиђају техничка решења, а не планирају. У складу са напред наведеним неопходно је кориговати текст Студије,
- Пречистити текст Студије, у смислу брисања беспотребно поновљених целих пасуса. У Студији су неке јединице, па чак и латински називи, исписани ћирилицом, па је потребно то исправити,
- Испод сваке слике и табеле навести извор података. Слике које немају везе са предметом Студије брисати јер ничем не служе,
- У оквиру Студије брисати беспотребно преузет текст из Стратешке процене утицаја,
- Нејасно је да ли је Студија рађена на основу Идејних пројеката или Идејних решења? На страни 34. имамо наведене само Идејне пројекте архитектуре и Идејни пројекат - главна свеска. Шта је са осталим Идејним пројектима (електроенергетских инсталација, термотехничких инсталација, унутрашњих развода, ...) на основу којих је урађена предметна Студија? Потребно је навести све расположиве Идејне пројекте са подацима о заводном брсу и пројектној организацији која их је израдила, а на основу којих је урађена предметна Студија,
- Ако су у Локацијским условима дати услови за све инсталације (ЕПС, Србијагас, МУП, ...), тада би требало обрадити све утицаје и мере на животну средину и тих инсталација.

Б. Коментари и конкретне примедбе

- Текст у оквиру тачке 1.5 Уводна разматрања је конфузан, неопходно је извршити његову систематизацију и дораду у смислу јасног дефинисања циљева и задатака израде конкретне Студије, а не износити глобална разматрања,
- Текст у оквиру тачке 1.6 Основе за израду Студије је конфузан са пуно нејасноћа. Неопходно је целу тачку дорадити и извршити систематизацију података.
- Стр. 29 - Основи за израду Студије - наведена је: "Анализа постојеће пројектне документације и Анализа података из техничке документације...."- остаје нејасно каква је разлика између пројектне и техничке документације - појаснити; Такође, шта обрађивач подразумева под: 'Анализа техничко технолошких параметара кључних за посматрано подручје и Анализа података обезбеђених из екстерних извора и добијених од државних и сродних институција" - појаснити и прецизирати на шта се конкретно односе ове анализе, односно шта је то добијено од државних и сродних институција? Које су те сродне институције - појаснити и навести таксативно; Такође, који су то ".... техничко технолошки параметри....." – појаснити,
- Стр. 33 - Студије, стратегије које је донела Влада - навести конкретно које Студије и стратегије су коришћене, а тичу се предметне Студије,
- Стр. 36-39- Дати конкретнији опис микролокација, јер дат опис се углавном односи на планирано стање тј. преузет је из ПППН "Београд на води",
- Стр. 45-46 - беспотребно понављање целих пасуса - брисати.
- Стр. 46-48 Геолошке и геоморфолошке карактеристике терена и инжењерско-геолошки услови. У оквиру ових тачака није прецизирано да ли су за потребе пројекта вршена инжењерско-геолошка истраживања? Неопходно је презентовати резултате тих истраживања. Опис геолошких и хидрогеолошких испитивања која су обављена и главни закључци ових испитивања, затим Опис радова који су спроведени како би се локација припремила за будуће грађевинске радове (уклањање објеката, одношење шута и отпада са локације, уклањање вегетације и др), као и опис радова који претходе предметним грађевинским радсвима, као што су: насипање земљишта и низелација терена, одводњавање, уградња шипсва итд.,
- Стр. 49 - навести извор слике 1-7;
- Стр. 48 – „Просечни ниво подземних вода је на коти 69 - 70 м.н.в., а на стр. 49 - Досадшњим истраживањем нивс подземне воде на локацији је утврђен на коти од 72,00 до 74,00. м.н.в .. - Шта је тачно? Ускладити податке,

- Стр. 49 - Наведено је следеће “Због различитих дубина до нивоа подземне воде треба очекивати појаву воде у ископима већим од 1,7 m (посебно у делу ближе мосту „Газела” и Савамата), те је неопходна припрема за њено одстрањивање путем муљних пумпи “. Описати техничко решење и прецизирати режим рада муљних пумпи,
- Стр. 52 - тачка 2.4 - Подаци о изворишту водоснабдевања..... - бавити се искључиво локацијом и брисати све сувишне податке и слике,
- Стр. 55 - слика 1-12 - остаје нејасно зашто обрађивач прилаже ову слику, када на истој није обележена "Кула Београд"? Све "слике" морају бити читљиве и одговарајуће размере - брисати све што није у вези предметног пројекта,
- Стр. 61 - Опис флоре и фауне - за предметну Студију апсолутно је непотребна слика 0-1. Заштита природног наслеђа у Републици Србији - брисати; На стр. 61. и 170. дат је нетачан податак о глобалном загревању од 10°C, па је потребно то исправити,
- Стр. 61 до 67 - потпоглавље 2.6 Опис флоре и фауне, природних добара посебне вредности (заштићених) ретких и угрожених биљних и животињских врста и њихових станишта и вегетације, а поготово 2.6.2 Биодиверзитет, флора и фауна. Наведени делови су крајње штуро и недовољно обрађени, научна имена врста биљака и птица на латинском језику су написана ћириличним фонтом, *IBA (Important Bird Area) „Ушће Саве у Дунав“, RS017IBA*, је представљено тачком на око 2 км од локације пројекта (Слика 1-17), иако ово *IBA* подручје заправо обухвата целокупан ток реке Саве узводно од Аде Циганлије до Ушћа, само ушће Саве у Дунав са припадајућим острвима и адама, као и ток Дунава, приобаље, острва, кубике и дунавце узводно од Црвенке, а низводно све до Винче, укључујући и канале Визељ, Мокри Себеш, Себеш и Јојкићев дунавац и рибњак „Мика Алас“, некадашње Велико Блато у Ланчевачком риту, при чему граница овог подручја поред осталог пролази самом линијом обале реке Саве на око 65 метара од предметног објекта (видети референцу *Пузовић, С., Секулић, Г., Стојнић, Н., Грубач, Б., Туцаков, М. 2009. Значајна подручја за птице у Србији. Министарство животне средине и просторног планирања, завод за заштиту природе Србије, Покрајински секретаријат за заштиту животне средине и одрживи развој, Београд*). Вегетације и биљне заједнице са елементима флоре су приказани крајње оскудно, фауна се претежно заснива на елементима фауне птица где се наводе поједине врсте, ихтиофауна је грубо описана без навођења њених елемената, а опис осталих фаунистичких група потпуно одсуствује. Упркос томе, биодиверзитет је укратко описан као веома богат, нарочито на Ратном острву и Београдском ушћу. Закључак је да за приказ и опис флоре, фауне и биодиверзитета очигледно није коришћена релевантна литература и референце,
- Стр. 64 - Слика 1 -16. Карта биотопа. - на слици обележити "Кулу Београд",

Стр. 71-78 - тачка 2.10.2 - Објекти инфраструктуре и супраструктуре - преузимање делова из ППГН "Београд на води" је апсолутно непотребно и није у складу са захтевом Правилника о садржини Студје, члан 3, тачка 10. где се траже подаци "о постојећим привредним и стамбеним објектима и објектима инфраструктуре и супраструктуре", а не о будућим – брисати,

Стр. 79 - Тачка 3.1. – Претходни радови – имамо понављања целих пасуса и беспотребно описивање шта садржи и чему служи Стратешка процена утицаја. Кориговати и скратити дати текст избацавањем беспотребних описа. Допунити тачку са стварним изведеним претходним радовима на извођењу пројекта,

Да ли су за предметну локацију рађена инжењерске геотехничка и геомеханичка истраживања? Да ли су у складу тих истраживања рађена хемијска испитивања загађености земљишта и подземних вода у циљу идентификације „историјског“ загађења на предметној локацији? Дати приказ тих резултата,

- Стр. 84. -90. тачка 3.2.2 - Положај објекта на парцели и хоризонтална регулација - скратити текст и избегавати непотребне описе који нису суштински важни за утицаје на животну средину,

Стр. 95 - слика 0-2. Структура материјала зидних и подних конструкција Куле Београд - ускладити легенду са описом; *Детаљи добијени од Thermalfiber, Inc.* - појасниту улогу наведене компаније; На слици 3-12, стр. 95, у легенди уместо тачака дати одговарајуће бројеве са слике,

- На стр. 98 је наведено следеће: „Објекат се по свом габариту чини преодминантан, па се препоручује складно и промишљено моделирање волумена, пре свега контрола пропорције основе и висине објекта, као и избор материјала “. Да ли је ово разрађено или тек треба да буде разрађено кроз будуће пројекте? На истој страни је констатовано да „планирани објекат унапређује панораму града, јер постаје нови репер у односу на далеке визуре “. У претходном тексту, на истој страни, се констатује: „... да је објекат преодминантан у односу на окружење “. Како се ово коментарише и да ли постоје неке мере за ублажавање овог неповољног ефекта?
- Стр. 101 – 105 тј. табела 3.1 до табела 3.5 - *Преглед остварених површина у објекту* - дата је структура стамбених јединица по спратовима и са површинама, као и структура и број хотелских соба, али није наведена технолошка опрема по спратовима, као што су резервоари за воду, контролне собе, машинска опрема, компресорска постројења, бојлерско постројење и др. Допунити табеле са подацима о површинама и технолошкој опреми по спратовима,
- Стр. 107 - 108 - тачка 3.2.6.2 – *Комунална инфраструктура* - допунити са подацима о резервоарима санитарне воде, запремини, локацијама и употреби. Касније ове резервоаре анализирати кроз утицаје и мере заштите, са посебним освртом на уредне ситуације. Допунити са подацима о количини потребне воде,
- Остаје нејасно када обрађивач констатује да "Локација „Београд на води“ је, тренутно, потпуно неопремљена инфраструктуром, и у току је израда Идејних пројеката спољне водоводне мреже за потребе овог комплекса", а онда описује планирану водоводну мрежу према "ПППН "Београд на води" - појаснити на основу чега је урађена предметна Студија - Идејних пројеката или ПППН "Београд на води"?

- Стр. 109 - Фекална и технолошка канализација – допунити са подацима о капацитету фекалне и технолошке канализације, начин третмана и испустима.
- Стр. 109 - Атмосферска канализација - дефинисати локацију ретензионог бунара са димензијама. Шта је са хидрауличком анализом уличне инфраструктуре којим ће се дефинисати капацитети за кишне и фекалне воде у зони пројекта "Београд на води"?
- Стр. 110 - тачка 3.2.7 – Гасоводна мрежа – допунити подацима о укопаној мерној регулационој станици МРС која је смештена поред објекта са потребном опремом. Обрађивач се позива на ППППН "Броград на води" и Урбанистичко техничке услове. Шта је са Идејним пројектима?
- Стр. 112 – 3.2.9 - Системи инсталација у објекту - Електроенергетске инсталације – допунити податком са количином дизел горива која је неопходна за 12 сати рада истог и где је смештен? Такође, навести назив пројекта из кога су преузети презентовани подаци,
- Укратко технички описати пројекат вентилација подземних гаража, са освртом на уградњу филтера за одсисање издувне гасове и позиције емитера у околину. Уколико нису уграђени филтери дати техничко образложење,
- Технички обрадити утицај инсталираних енергетских потрошача (клима коморе, вентилатори, пумпе, расхладне куле, помоћни агрегати итд.) на околину,
- Стр. 122 итд. – нису наведене топлотне снаге по гранама – $Q_{hl} = kW$, $Q_{gr} = kW$?
- Приказати, на пример у виду табеле, све емитере, тј издуве ваздуха, од климатизационих и вентилационих система у ваздух окрине. Навести количине ваздуха, температуре и очекиване загађиваче уколико их има,
- Стр. 117-118 – Термотехничке инсталације – наведено је 7 различитих инсталација. Потребно је дефинисати локације где се избацују димни гасови у спољашњу средину на одговарајућој прописаној висини. Касније ове испусте анализирати кроз утицаје и мере заштите.
- Стр. 131 – Вентилација дизел агрегата - Потребно је дефинисати локације где се издувни гасови дизел агрегата избацују у спољашњу средину. Касније ове испусте анализирати кроз утицаје и мере заштите,
- Стр. 132 - Системи заштите од пожара - "На основу пројекта заштите од пожара " - навести тачан назив пројекта и пројектну организацију која је израдила исти. Пројекат заштите од пожара, који је поменут на 132. страни, треба навести и на 34 страни, заједно са осталом техничком документацијом, под пуним именом, заводним бројем и називом пројектне организације која га је израдила, као и годином израде,

- Стр. 135 – Прерада воде и дезинфекција – остаје нејасно где је смештено постројење за омекшавање воде и којег је калцитета, као и складиште воде? Такође, који је капацитет резервоара за 24 часовну потрошњу? Ово је важно анализирати због утицаја и мера са посебним освртом на потенцијалне акцидентне ситуације,
- Стр. 138 – Систем канализације – допунити са подацима о количини отпадне воде и даљим третманом и испустима, запреминама сабирних базена и осталим подацима везаним за директне и индиректне утицаје на поједине параметре животне средине. Шта значи констатација "Максималан проток се рачуна на основу Британских стандарда, у договору са Локалним пројектантом"? Ко се договара са локалним пројектантом? Појаснити. Требало би додати јединице у табели на стр. 138.,
- Појаснити забране надлежних институција, које су споменуте на 140. страни, и које су мере предвиђене ради решавања ових проблема,
- Стр. 141 – Складиштење противпожарне воде – Допунити подацима о капацитету противпожарних базена и анализирати због утицаја и мера са посебним освртом на потенцијалне акцидентне ситуације,
- Стр. 143-144 – тачка 3.3. – Приказ врсте и количине потребне енергије и енергената, воде, сировина, потребног материјала за изградњу и др - Допунити табеларним подацима са врстама и количинама кључних материјала који су потребни за грађење "Куле Београд", да би дефинисали део утицаја и мере заштите у току извођења радова. Међу енергентима и сировинама који су обрађени у поглављу 3.3 нису поменуте енергенти, вода и сировине које ће се користити у изградњи предметног објекта, њихова спецификација и неопходне количине. Такође, овде је потребно обрадити и изворе енергије који се користе за рад пумпи за одводњавање. Потребно је навести од када су пумпе ангажоване, колико их има, које су врсте и колико енергије користе у јединици времена. Навести и до када је планирано да ове пумпе буду ангажоване и у чијој је надлежности даљи њихов рад,
- Тачка 3.3. се односи искључиво на изградњу, а не на пројектоване капацитете. Допунити комплетну тачку у складу са захтевима Правилника.
- Стр. 144 – Тачка 3.4 – допунити са табеларним приказом свих емитера (катастар емитера), да би се касније дефинисали утицаји, мере и мониторинг. У поглављу 3.4 нису обрађени отпадни гасови и непријатни мириси који се могу очекивати из вентилационих система,
- На стр. 145. Студије обрађени су бука и вибрације које се могу очекивати. Међутим, нису уопште поменути бука и вибрације до којих ће неминуовно доћи приликом изградње предметног објекта. Такође није обрађена ни бука и вибрације које се могу очекивати од уређаја за вентилацију и компресора који ће се користити,
- Стр. 147 – Третман чврстог отпада – допунити тачку са процењеним дневним количинама отпада. Шта значи термин "..... постављање судова мањих запремина....."? Која врста отпада ће се одлагати у пресконтејнере? Термин "смеће" заменити у складу са терминологијом датом у Закону о управљању отпадом. Да ли је пражњење ових контејнера

три пута недељно – довољно? Када се одвози рециклабилни отпад? С обзиром да у Измени услова за израду Локацијских услова бр. 13874 од 30.08.2017. године, које је издало ЈКП „Градска чистоћа“ из Београда, стоји да ово предузеће располаже возилима за превоз контејнера носивости 22 t, није јасно како је планирано да се отпад одвози само три пута недељно, што је наведено у поменутом документу ЈКП „Градска чистоћа“ и на страни 149. предметне Студије,

- За евакуацију комуналног отпада предвиђени су вертикални канали. Бројна искуства са сличним вертикалним каналима у Београду су показала да код њих често долази до зачепљавања услед убацивања отпада већег габарита, што доводи до тога да ови канали после неког времена буду напуштени и да добијају неку другу намену. Ко ће бити одговоран за функционисање ових канала, као и за функционисање преса за балирање отпада приказаних на слици 3-19?
- Дати кратак опис техничког решења обарања нивоа подземних вода. Такође, анализирати угодне ситуације везане за подземне воде и дата техничка решења,
- У опису пројекта није дат опис планираних грађевинских радова. Осим описа радова, требало би навести и оквирни почетак изградње, динамику и планирани рок за завршетак изградње. Затим је потребно навести врсту и бројност механизације и опреме која ће бити коришћена. Такође, навести колико ће људи бити ангажовано и, уколико је то могуће, њихове стручне спреме по радним позицијама током изградње, као и процену врсте и количине материјала и енергената који ће се користити и сл. Ови подаци се могу дати макар и оквирно, на основу искустава са других сличних градилишта,
- Стр. 154 – Поглавље 4 – Приказ главних алтернатива – цело поглавље допунити у складу са чланом 3. Правилника о садржини Студије о процени утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС", бр. 69/05) где је то оправдано и реално у датим условима. У овом поглављу је потребно објаснити све разматране алтернативе и које су предности изабраних решења. Нпр. наведено је да ће се користити електрични бојлери, а као могућа алтернатива се може разматрати и директно добијање топле воде преко неког од топловода. Даље, раздвајање отпада на извору настанка, с обзиром на величину објекта, може бити веома прихватљива алтернатива заједничком одлагању стада у контејнере, без икаквог сортирања. Таквих примера има доста и требало би да су разрађени у пројектној документацији или да буду дати у Студији, као подлога за даљу израду пројектне документације.
- Стр. 157 – Поглавље 5 – Избацили непотребне податке који се не односе на конкретно поглавље. Квалитет ваздуха у градовима Србије није битан за ово поглавље (Бор, Ужице, Панчево, Кикинда, Ниш, Смедерево, Крагујевац,); Такође, брисати слику 0-3. Заштита и унапређење животне средине (Извор: Просторни план РС). Поглавље 5. се односи на конкретну локацију. Такође, обратити пажњу на појам "имисија" и ГВИ (Гранична Вредност Имисије) који се више не користи. Исте заменити одговарајућим терминима,
- Као локација пројекта на слици 5-1 означено је Панчево,

- Подаци о броју становника према попису из 2011. године су дати по општинама, тако да су јавно доступни подаци за општину Савски венац, а не за приобаље Саве. На који начин се дошло до податка о броју становника за приобаље реке Саве (страна 159.)?
- Потребно је у опису постојећег стања описати најближе објекте, укључујући и стамбене и навести њихове удаљености од будућег градилишта,
- Стр. 159 и 160 – потпоглавље 5.2 Флора и фауна. Нема приказа стања флоре и фауне, дати искази нису истинити и нису поткрепљени цитатима релевантних службених докумената и референци,
- Стр. 160 - тачка 5.3.1 - Квалитет земљишта -шта је са подацима о квалитету земљишта на локацији будуће "Куле Београд"? Да ли је вршено узорковање и испитивање земљишта, с обзиром шта је била претходна намена површина? Потребно је извршити испитивање постојећег стања квалитета земљишта,
- Стр. 161 - Слика 0-4. Карта мерних места за земљиште, ваздух, буку и воде (Извор: Секретаријат за заштиту животне средине Града Београда) није довољно читљива. Поправити и држати се предметне локације и непосредног окружења,
- Стр. 162 - тачка 5.3.2 - Квалитет површинских вода - комплетна тачка је "општа прича" о квалитету воде реке Саве на мерним местима у Макишу и Обреновцу. Констатација "Код Макиша је крајем маја детектовано..." остаје нејасно ког маја? Све овакве и сличне непрецизности потребно је дорадити и врло прецизно навести у складу са захтевима Правилника. Захтев Правилника је квалитет воде реке Саве у зони објекта "Кула Београд". Да ли су ова испитивања вршена и ако нису потребно је иста извршити пре почетка радова на "Кули Београд",
- Такође, преузимање делова из Стратешке процене утицаја ППППН уређења од стр. 171-177 је сувишан – брисати,
- Дати комплетан пресек постојећег стања животне средине на локацији пре почетка изградње објекта "Кула Београд" (земљиште, вода, ваздух и бука) у складу са чланом 6. Правилника (Опис чинилаца животне средине за које постоји могућност да буду знатне изложени ризику услед извођења предложеног пројекта). У табели 5-8 „Идентификација могућих кумулативних и синергијских ефеката“ дати су стратешки циљеви. Циљевима 6. и 7. предвиђено је чување и унапређење постојећих зелених површина и повећање зелених површина. Ипак, утисак је да ће доћи до смањења површина под зеленилом. Да ли постоје егзактни подаци о томе колико су површине под зеленилом биле пре почетка изградње на овој локацији и колике су планиране површине по завршетку изградње?
- У табели 5-8 закључци се углавном свде на то да уколико се план спроводи ефекти ће бити позитивни, а уколико се не спроводи ефекти ће бити негативни. На који документ се конкретно мисли под појмом „план“? Закључци су врло уопштени и често веома конфузни и нејасни, као нпр. у циљу 16 „Ублаживање негативних утицаја развоја на становништво“ где стоји: „Процењено је да се могу очекивати позитивни ефекти у погледу негативних

утицаја на развој становништва доследним спровођењем планских решења...“, а потом: „Процењено је да се могу очекивати негативни ефекти спровођењем планских решења...“,

- У циљу 18 „Подстицање привредних активности и повећање могућности запошљавања“ стоји да се очекује преко 20.000 радних места у току изградње и могуће запошљавање преко 13.000 људи. Да ли се ово односи само на предметни пројекат (Куле Београд) и на основу чега се дошло до ових података?
- Није јасно каква је веза између ефеката који су наведени (реализација планских решења у секторима заштите животне средине, туризма, заштите предела, природних и културних добара), са циљем 20. „Унапређење информисања и укључивање јавности у процесу доношења одлука“? Све очекиване ефекте би требало разјаснити и конкретизовати,
- Комплетно Поглавље 6. допунити у складу са чланом 7. Правилника о садржини Студије о процени утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС", бр. 69/05). Систематизовати и квантификовати по врсти утицаја,
- Стр. 178. тачка 6.1. - Могући утицаји током изградње - Утицаје у току изградње третирати у односу на врсту и количину материјала који се користе за изградњу и грађевинску опрему и механизацију. Такође, третирати и све функционалне пробе везано за инсталације. Констатације да су акцидентне ситуације у поступку градње "... ниског интензитета", није реалан и поткрепљен чињеницама; Остаје нејасно на основу чега Обрађивач констатује: "... може се констатовати да се не очекује негативан утицај на животну средину, генерисаног отпада пореклом са градилишта, током изградње пројекта" – појаснити,
- Преписивање и навођење комплетног члана 7. Правилника о садржини Студије на стр. 178. је апсолутно непотребно, бристати,
- Стр. 180. и 181. - Квалитет површинских вода - целу тачку систематизовати и допунити, водећи рачуна о могућим утицајима. На страни 180. се помиње третман отпадних вода пре испуштања у Саву. На какав третман се мисли?
- Чињенично стање је да су ови утицаји ограничени на период изградње, али остаје нејасно колико траје период изградње? Даље, "..... а потпуни опоравак чинилаца животне средине може се очекивати само изван простора који је обухваћен предметним пројектом" - појаснити шта ово значи?
- На 186. страни стоји: „Опасне и токсичне материје се могу јавити изузетно, у случају да се нелегално обавља транспорт тих материја преко планског подручја и евентуалног акцидента преко тог транспорта, односно уколико се не примењују прописи“. Такође и следећа реченица: „Могуће је секундарно загађивање, уколико дође до емисије штетних материја на територији или ван територије административног подручја града Београда“. На шта је Обрађивач Студије хтео да укаже овим реченицама?
- Дате утицаје у току рада пројекта, треба преиспитати, без сувишних конфузних описа и исте систематизовати и конкретизовати. Нпр. Стр. 187. – отпад – превише нелогичности и

општих описа. Ако је продукција отпада 30-60 тона/дану, а отпад одвозимо три пута недељно? На страници 187 је наведено да неће бити угрожен квалитет подземних вода. Шта ће се десити са нивоом подземних вода? Какав утицај има испумпавање вода на квалитет и квантитет подземних вода? На 186. и 187. страни су обрађена бука и вибрације и при томе нису разматрани ефекти који се могу јавити услед рада вентилационих система,

- Сliku 6-5, на 192. страни превести на српски језик,
- Могући утицај на флору и фауну је обрађен јако шгуро на 194. страни, па га је потребно допунити. С обзиром на то да је питање заштите угрожених врста птица веома деликатно, у мултидисциплинарни тим који је ангажован на изради предметне Студије би било пожељно укључити особу која поседује одговарајућа стручна знања из ове области,
- Стр. 196. – тачка 6.2.10 – позивање на стандард ISO 14001 је потпуно непримерен, јер поменути стандард нигде не дефинише ниво утицаја: занемарљив, мали, средњи, значајан и катастрофалан! Вредновање утицаја на основу кога је закључено да су исти занемарљиви је такође апсолутно непримерен и неприхватљив. Исто важи и за табелу 6-5. Све брисати,
- Стр. 198 - Поглавље 7 - Процена утицаја на животну средину у случају удеса - Цело поглавље допунити у складу са чланом 8. Правилника о садржини Студије о процени утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС", бр. 69/05). У поглављу 7. се наводе Seveso постројења и законодавство које је везано за таква постројења. Какве везе имају Seveso постројења са предметним објектом? Ни по једном смислу предметни објекат не може спадати у Seveso постројења, те нема никакве потребе помињати законодавство које се односи на ову област. Из тог разлога. Први пасус у 7. поглављу је вишак и треба га избацити из Студије. У поглављу 7. које би требало да се бави проценом удеса на животну средину у случају удеса, није разматрана ни једна удесна ситуација. Набројане су три могуће удесне ситуације: пожар, елементарне непогоде и поплаве, а ту се могу додати и раније поменуте потенцијалне терористичке активности. Такође, у оквиру списка удесних ситуација требало би описати шта се може десити уколико би пумпе за одводњавање престале да раде. Требало би у овом поглављу описати начин настајања сваке од ових удесних ситуација, потенцијалне последице ових удеса, као и мере превенције удеса које би се требале применити,
- У штампаном примерку Студије коју је достављена, 205. страна је празна, док се на тој страни електронског издања налази поглавље 8. Из тог разлога ће се у даљем тексту наводити да ли се ради о нумерацији штампане или електронске верзије Студије. Такође, у поглављу 3. нису усклађене табеле и њихови бројеви у штампаној и електронској верзији Студије, па је то потребно исправити,
- Такође, допунити тачку 7- са могућим удесима у току изградње, опасним материјама, њиховим количинама и карактеристикама, а све у зависности од материјала које користимо за изградњу. Шта је са мерама превенције, приправности и одговора на удес и санацијама после удесних ситуација? Дефинисати удесне ситуације и току изградње,

- Стр. 205. - Поглавље 8. - Опис мера за спречавање, смањење и отклањање сваког значајног утицаја на животну средину – навођење комплетне листе закона нема никаквог смисла, јер је иста већ једном наведена са законима и правилницима који се не односе на предметни објекат. У поглављу 8.1 је потребно навести мере које проистичу из законодавства, норматива и стандарда, а не набрајати законе, уредбе и правилнике који су већ наведени у поглављу 1.5. Исто се односи и на поглавље 8.2. У њему би требало навести које конкретне мере се морају применити да би се испунили услови надлежних органа,
- Мере заштите у току изградње систематизовати, овако дато је неприхватљиво, а поједине мере су дате декларативно,
- Иста примедба важи и за мере заштите у току редовног рада пројекта, овако дато је неприхватљиво, а поједине мере су дате само декларативно. Цело поглавље треба, пре свега систематизовати без понављања мера и фокусирати се само на мере које се односе на предметни пројекат,
- На 118. страни стоји да је инсталирани топлотни капацитет 5260 kW, а на странама 144 и 216 (стр. 215. електронске верзије) пресењени капацитет гасне котларнице износи 5,6 MW. Иако није превелика разлика, потребно је ускладити ове вредности. У Студији је наведено да предметно постројење спада у средња постројења за сагоревање зато што му топлотна снага износи између 4 kWth и 50 MWth а коришћењем гасовитог горива се производи топлотна енергија за обављање технолошких процеса. Потребно је навести који су то технолошки процеси који би ово постројење сврстали у средња постројења за сагоревање. Ово се углавном односи на индустријске технолошке процесе, па је вероватно да процеси који ће се обављати у предметном објекту не спадају у њих. Иначе, према Уредби о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из постројења за сагоревање (Сл. гласник РС, бр. 6/16), постројења која користе природни гас или ТНГ спадају у мала постројења за сагоревање уколико им је топлотна снага мања од 10 MWth. Уколико се ипак ради о малом постројењу за сагоревање, комплетно поглавље 9.2.1 и део поглавља 9.3.1 које се односи на периодична мерења емисија у ваздух требало би ускладити са тим.
- Стр. 214 - Поглавље 9. - Програм праћења утицаја на животну средину - Развојити мониторинг у току извођења радова, мониторинг у току експлоатације и мониторинг после акцидентних ситуација. Дати табеларни приказ без сувишних описа и непотребних детаља,
- Дефинисати мерна места за мерење и учесталост мерења за све параметре животне средине које треба пратити у току изградње и током редовног рада пројекта,
- У поглављу 9., на стр. 215. (т. на стр. 214. електронске верзије) наводи се да правно и физичко лице које је власник, односно корисник постројења које је извор емисије и загађивања животне средине, преко овлашћене организације, обезбеђује метеоролошка мерења за велике индустријске комплексе и објекте од посебног значаја за Републику Србију, аутономну покрајину или јединицу локалне самоуправе. Да ли предметни објекат спада у овакве објекте? Уколико не спада, нема потребе наводити обавезу извођења метеоролошких мерења, а уколико спада, у оквиру поглавља 9. навести шта та мерења подразумевају,

- Носилац пројекта је дужан да, преко овлашћених правних лица, организује мерења „нултог стања“ (или „затеченог стања“) животне средине, која би у конкретном случају подразумевала мерења квалитета воде у реци Сави у делу у коме може доћи до утицаја будућих радова на квалитет воде, нивоа и квалитета подземних вода на предметној локацији (због одводњавања које се врши), као и мерења нивоа комуналне буке у сколини будућег градилишта,
- Уредбом о мерењима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања (Сл. гласник РС, бр. 5/16) је дефинисано да је оператер дужан да у сарадњи са овлашћеним правним лицем изради План мерења емисије у складу са чланом 16. Уредбе, што је потребно навести у поглављу 9.2.1.,
- Стр. 223 - Поглавље 10. Нетехнички резиме - Цело поглавље допунити у складу са чланом 2, тачка 10. Правилника о садржини Студије о процени утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС", бр. 69/05),
- У списку законске регулативе, у поглављу 1.6 додати Закон о запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима („Сл. гласник РС“, број 54/15),
- На стр. 220. штампане (219. страни електронске) верзије Студије у делу „Учесталост мерења“ све до дела „Периодична мерења емисије у ваздух“ описана су континуална мерења. Како ни на који начин не постоји могућност да за постројење за сагоревање на гас топлотне снаге 5,6 MW буде уведен континуални мониторинг, апсолутно нема потребе о томе писати, па је цео овај део потребно избацити из Студије. Обавеза континуалног мерења постоји само за велика индустријска постројења као што су термоелектране, поједина постројења у цементарама, рафинеријама нафте и сл.,
- Коментар услова надлежних органа:
 - У Условима ЈКП „Београдски водовод и канализација“ бр. К-426/217 студија: „На самој предметној локацији и у њеној непосредној близини не постоји изграђена градска канализациона мрежа, тако да не постоје технички услови за прикључење. За целу област просторне целине Београда на води, тренутно није усвојена Хидрауличка анализа - идејно решење инфраструктуре, којим ће се дефинисати капацитети за кишне и фекалне воде, односно пречници будуће канализације предвиђене Планом у саобраћајницама и јавним површинама на подручју „Београда на води“ , тако да ЈКП ЕВК не расплаже потребним подацима за пројектовање канализације објекта (прибављање потребних података за пројектовање остаје обавеза Инвеститора)“. Како ово може да утиче на предметни Пројекат?
 - У Изменама Услова за израду Локацијских услова ЈКП „Градска чистоћа“ бр. 13874 од 30.08.2017. године захтевано је да се из раније издатих Услова искључе реченице: „На истом манипулативном простору не може да се врши утовар смећа и истовар прехранбених производа. Мора да се направи баријера или створе могућности за потпуно раздвајање прилаза за различита возила у обе сврхе“. Зашто је захтевано да се овај део искључи из услова?

- Нису приложени водни услови Секретаријата за привреду града Београда бр. ROPMSGI-5053-ЛОС-НРАР-9/2016 од 28.04.2016. године, којима су обухваћени цевоводи за хватање и испуштање воде у реку Саву за потребе снабдевања водом топлотних пумпи, снабдевања објеката водом за пиће и санитарне потребе, одвођење фекалне, технолошке, заулене и условно чисте атмосферске воде

После достављене дорађене Студије, 30.04.2018. године, Техничка комисија је одржала други радни састанак дана 15.06.2018. године и сачинила извештај о оцени предметне Студије. Након детаљног разматрања дорађене Студије, Техничка комисија је била става да је иста урађена сагласно Закону о процени утицаја на животну средину и Правилнику о садржини студије о процени утицаја на животну средину и притом усаглашена са Решењем о одређивању обима и садржаја предметне Студије о процени утицаја на животну средину. Међутим, и у дорађеној Студији уочени су одређени мањи недостаци, тако да је за потребе давања позитивног мишљења на предметну Студију неопходно било извршити следеће корекције:

- Стр. 66. - тачка 3.1.7. се не односи на претходне радове па је треба пребацити у одговарајућу тачку (3.3.1),
- Стр. 108 - тачка 3.2.7. Утицај термотехничких инсталација на животну средину пребацити у одговарајуће поглавље Студије. Коментар: Имаће утицај у случају пожара?
- Стр.123. Управљање отпадом за хотел и управљање отпадом за стамбене просторе - дати одговор није дозвољан и задовољавајући. Користити термине наведене у законској регулативи Србије, а термин "општи отпад" је неприхватљив. Допунити тачку у складу са претходно датим примедбама бр. 45. и бр. 46. Адекватно управљање отпадом за овакав комплекс је јакó важан аспект, како због количина тако и због врста. Из датог одговора, између осталог, није јасно коју врсту отпада сабија машина за отпад? Које су очекиване количине и врсте? Каква је то "мала машина" за сабијање отпада? Квартално пражњење великих контејнера? Где су смештени, које запремине...?
Генерални закључак везан за отпад: ни у једној тачки предметне Студије није довољно добро обрађено и сагледано управљање свим врстама отпада, посебно везано за извођење. Ако је планирано да у просеку буде ангажовано 300 радника и сваки генерише 500 грама отпада дневно – ПВЦ амбалажа од воде и безалкохолних пића, генерисаће се значајна количина комуналног отпада. Такође, како се градња буде ближила крају, биће све значајне количине различитих врста амбалажних отпада, тако да Студија мора дати предлоге за решавање овог проблема. Такође, ако је дат податак од 52500,00м³ бетона, шта се дешава са отпадом од прања миксера и бетонским отпадом? Све ово захтева озбиљну анализу и предлог мера заштите. Прање бетонских мешалица није дозвољено на предметној локацији, што се мора јасно навести у мерама заштите животне средине.
- Стр. 140. - Квалитет подземних вода - Где је пијезометар ВЕ _215? Какав је заправо квалитет подземних вода? На коју се Уредбу позива Обрађивач? Представити табеларно резултате мерења квалитета подземне воде као што је представљено за површинске воде и

земљиште. Да ли пијезометар ВН 215 може касније у току изградње Куле и експлоатације да се користи за узорковање и контролу квалитета подземне воде?

- Примедба бр. 49. Стр. 131. тачка 4.4. - допунити. Само су дате подаци за бетон и арматуру, шта се још користи и које су алтернативе разматране?
- Стр. 147. (Примедбе бр. 50) - Остаје нејасно зашто Обрађивач "апострофира" буку из 2012. године - Табела 5-9? Шта је са мерењима квалитета животне средине у 2016 и 2017. години? Допунити.
Стр. 165. Тачка 6.7. Други папус потпуно неадекватан и исти је потребан дорадити. Термин "формираће се земљани отпад и евентуално отпад од грађевинског материјала". Никако не можемо говорити о "евентуалном отпаду", већ само о отпаду који се реално генерише и свакодневно.
- Стр. 175, Табела 8-1 по Примедби бр. 77. - Цела табела конфузна и није одговарајућа за предметни објекат. (Први пут се помиње управљање опасним материјама, хемијским уредбама, стубним трафостаницама и зонама посебне заштите Шта Обрађивач подразумева под "блиском сарадњом са надлежним органима". Такође, шта Обрађивач подразумева под "Анализа утицаја" везано за позећан ниво буке). Табелу брисати или је прилагодити објекту и конкретним мерама заштите у складу са законом. Поступити по примедби бр. 77.
- Стр. 177. Тачка 8.2. Шта Обрађивач подразумева под "потребно је примењивати одређене правне акте из области заштите животне средине и правне акте које индиректно утичу на ову област"? На основу чега се ради "Правилник о раду за ванредне ситуације и План у случајевима удеса и пожара"?
- Шта се дешава и где се складиште "материјали из категорије опасних материја"? Ко прописује "процедуре" и на основу чега? "Све процедуре за претовар робе...." - на коју се робу мисли?
- Стр. 177. Тачка 8.3. - примедба 78. - Примедба делимично отклоњена. Остаје нејасно на основу ког закона, правилника или уредбе се ради "пројекат организације градилита и градње"? Мере које су дате декларативно како "... адекватно место (депонију) материјала који се користи приликом извођења радова", остаје нејасно какво је то "адекватно место"? Шта Обрађивач подразумева "... под грађевинском јамом..."? Повезати утицаје у току изградње са мерама заштите, што није у овом случају. Допунити.
- Стр. 188. Тачка 9.3.1. - дефинисати прецизно. Како се визуелно контролише CO, NO_x и PM? Где је тачно мерно место за конкретан објекат? Шта Обрађивач подразумева под "... у договору са овлашћеном лабораторијом"?

После достављене дорађене Студије, 30.07.2018. године, Техничка комисија је одржала трећи радни састанак дана 15.08.2018. године и сачинила извештај о оцени предметне Студије. Након детаљног разматрања дорађене Студије, Техничка комисија је била става да је иста урађена сагласно Закону о процени утицаја на животну средину и Правилнику о садржини студије о процени утицаја на животну средину. Констатовано је да је обрађивач Студије прихватио сугестије у вези потпоглавља која се односе на списак стање флоре и фауне,

биодиверзитета, природних добара посебне вредности (заштићених) ретких и угрожених биљних и животињских врста и њихових станишта и вегетације, процену утицаја пројекта на живи свет, природне вредности и заштићена природна добра. Наведени делови су боље обрађени у дорађеној Студији: научна имена врста биљака и птица су поправљена, *IWA* (*Important Bird Area*) „Ушће Саве у Дунав“, *RS017IBA*, које је саставни део еколошке мреже Србије је примереније описано.

Техничка комисија се осврнула и на исправљени део Студије у складу са коментарима заинтересоване јавности. Констатовано је да је обрађивач Студије квалитетније обрадио поглавље Програм мониторинга у току изградње и редовне употребе објекта, затим приказао је детаљније податке о количинама потребне енергије за реализацију пројекта, детаљније је описан утицај ветра. Од стране ЈКП Београдски водовод и канализација добијени су измењени услови за израду локацијских услова за потребе изградње објекта „Кула Београд“, на катастарској парцели бр.1508/411 КО Савски венац, у Београду, са роком важности до 04.09.2018. У наведеним условима дати су услови прикључења објекта на планирану канализациону мрежу. Студија је допуњена подацима који се тичу уградње шипова за Кулу Београд, и то у поглављу 3.1 Опис претходних радова, а за шта је утврђено да су прибављени Локацијски услови и Грађевинска дозвола. Студија је допуњена подацима који се тичу заштите од поплавног таласа реке Саве односно дат је детаљнији опис планиране обалоутврде.

Обзиром да се највећи број коментара заинтересоване јавности односио на оспоравање аката и процедура које су им претходиле у складу са Законом о планирању и изградњи, Законом о стратешкој процени утицаја, Законом о процени утицаја на животну средину и Законом о водама, Техничка комисија сматра да су министарства и остали органи државне управе једини надлежни и компетентни да оцене одговоре носиоца пројекта у вези са тим.

Коментари који се тичу оспоравања локацијских услова и грађевинске дозволе за извођење прве фазе радова на побијању шипова, начина припреме локације пре почетка извођења радова на читавом простору плана посебне намене, затим усаглашеност идејног решења и идејног пројекта са просторним планом подручја посебне намене за изградњу обалоутврде и донети акти у вези тога од стране Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре и сва остала питања која се односе на валидност аката издатих на основу посебних спроведених поступака у складу са законским прописима, не потпадају у делокруг рада Техничке комисије и Министарства заштите животне средине, већ искључиво су у надлежности Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре.

У Извештају са одржаног састанка Техничке комисије број 353-02-1195/2017-03 од 15.08.2018. године, закључено је да је Студија измењена и допуњена у складу са примедбама Техничке комисије, као и аргументованим примедбама заинтересоване јавности и организација, и предложено је надлежном органу давање сагласности на Студију о процени

утицаја на животну пројекта изградње објекта „Кула Београд“ на КП 1508/411 КО Савски Венац, Град Београд.

У складу са Законом о процени утицаја на животну средину, Министарство надлежно за послове заштите животне средине је решавало по захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину фазне изградње пословне стамбеног објекта у Блоку 18, на катастарској парцели број 1508/349 КО Савски венац, површине 12.430 m² фаза I – фундаирање, број предмета 353-02-2312/2016-16 од 25.11.2016. године. За поменути пројекат, у складу са члановима 3. и 4. Закона о процени утицаја на животну средину и Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину, не постоји обавеза спровођења процедуре процене утицаја на животну средину – обавештење бр. 353-02-2312/2016-16 од 25.11.2016. године и обавештење бр. 011-00-1916/2016-16 од 22.12.2016. године

Сва питања која се тичу изградње обалоутврде на десној обали Саве у склопу Просторног плана подручја посебне намене нису тема предметне Студије о процени утицаја на животну средину већ посебних пројеката који се израђују и оверавају у складу са посебним прописима и за шта се спроводи посебни поступак у складу са Законом о процени утицаја на животну средину. Министарство надлежно за послове заштите животне средине је Решењем бр. 353-02-241/2017-16 од 10.03.2017. године, а после спроведеног поступка у складу са члановима 8., 9. и 10. закона о процени утицаја на животну средину донело одлуку да није потребна израда Студије о процени утицаја на животну средину пројекта фазне реконструкције и фазне изградње обалоутврде на десној обали саве, од км 1+000 до км 3+000, са циљем обезбеђења заштите од великих водостаја и инфраструктурног и пејзажнског уређења, на деловима КП бр. 438/1, 438/2, 438/6, 438/8, 1503/2, 1505/5, 1505/7, 1508/313, 3292/8, 3292/2, 3292/9, 3292/10, 3292/3, 3292/6, 1508/315, 3292/7, 1508/316, 1508/314, 1508/313, 1508/328, 1508/327, 1576, 1575/2, 1508/329, 1574/1, 1573/1, 1508/168, 1506/1, 1508/330, 1506/2, 1496/2, 1505/4, 1496/3, 1505/6 и 3292/1 и парцела реке Саве 3292, све у КО Савски венац, Град Београд. Наведеним решењем прописана је обавеза носиоцу пројекта да се приликом реализације истог у потпуности придржава услова издатих од стране надлежних органа и организација, односно да се придржава свих услова и ограничења из Локацијских услова Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, број 350-02-2371/2016-14 од 19.01.2017. године.

На основу горе наведеног решено је као у диспозитиву решења.

Решење и предметна Студија о процени утицаја на животну средину су саставни део техничке документације, у складу са чланом 18. Закона о процени утицаја на животну средину («Сл. гласник Р.Србије» број 135/04).

Ово решење је коначно у управном поступку.

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ: Против овог Решења није допуштена жалба. Носилац пројекта и заинтересована јавност могу покренути управни спор подношењем тужбе надлежном суду у року од 30 дана од дана пријема овог решења, односно од дана објављивања у средствима информисања.

Доставити:

- Нисиоцу пројекта,
- Сектору за надзор и предострожност у животној средини,
- Центру за екологију и одрживи развој Суботица,
ул. Корзо 15713,24000 Суботица,
- Марији Митровић, ул. Данице Максимовић 19, Београд,
- Наталији Симовић, ул. Марка Срешковића 17, Београд,
- Вјекославу Вуковићу, ул. Медаковићева бр. 82/6, Београд,
- Горану Гауновићу, ул. Молерова 48, Београд,
- Владимиру Радојчићу, ул. Сарајевска 57/3, Београд,
- Огњену Ђантићу, ул. Марка Орешковића 52/10, Београд,
- Светској организацији за природу – Коалиција 27,
ул. Ђуре Јакшића 49, Београд,
- Стеви Петровићу, ул. Мелице Ракић 33, Батајница – Београд,
- Мирјани Јовановић, ул. 3 Октобра 166, Велики Црљени - Лазаревац,
- Мирку Поповићу, ул. Проте Матеје 42/25, Београд,
- Зорану Буквићу, ул. Преливачка 91, Борча – Београд,
- Душану Чавићу, ул. Гандијева 223, Нови Београд,
- Добрици Веселиновићу, ул. Булевар Арсенија
Чарнојевића 36, Нови Београд,
- Удружењу грађана „Право на град“,
ул. Булевар Арсенија Чарнојевића 36/23, Нови Београд,
- Милени Вујовић, ул. Булевар Деспота Стефана 33, Београд,
- Марку Аксентијевићу, ул. Бранкова 21, Београд,
- Радомиру Лазовићу, ул. Милутена Миланковића 32/3,
Нови Београд,
- Вују Илићу, ул. Париске комуне 59, Нови Београд,
- Архиви

